

**W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH
PODLEGŁYCH MINISTROWI FINANSÓW**

**Pani prof. Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00 - 090 Warszawa**

Szanowna Pani Rzecznik!

Na podstawie art. 9 pkt 1 i art. 10 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) zwracamy się z wnioskiem o podjęcie przez Rzecznika Praw Obywatelskich czynności przewidzianych w ustawie.

Jak wynika z posiadanych przez nas informacji, w resorcie finansów realizowana jest strategia likwidacji związków zawodowych ośmielających się krytycznie odnosić do niektórych działań Ministra Finansów oraz urzędników i instytucji mu podległych. Odbywa się to poprzez szykanowanie działaczy związkowych oraz zwalnianie ich z pracy wbrew przepisom zapewniającym ochronę trwałości ich stosunku pracy w celu ochrony interesów zbiorowych pracowników, których reprezentuje związek. Szykanowani są także ci działacze związkowi, którzy – korzystając z praw konstytucyjnych – występują do organów skarbowych z wnioskami o informację publiczną, a następnie przekazują te informacje do wiadomości publicznej.

Działania te nie mogą być przypadkowe i odbierane jako indywidualne kroki oraz posunięcia nie konsultowane z przełożonymi w Ministerstwie Finansów, gdyż wskazują na to wspólne ich charakterystyczne cechy, a zatem można wręcz bez obawy stwierdzić, że bezprawne działania w resorcie finansów są sterowane i aprobowane przez kierownictwo Ministerstwa Finansów, zaś ostatecznym ich skutkiem ma być usunięcie z resortu najaktywniejszych działaczy związkowych i – w konsekwencji – zastraszenie pozostałych związkowców oraz pracowników (kto odważy się zwrócić uwagę na nieprawidłowości, skoro sankcje za takie działania obejmują nawet osoby chronione przed represjami).

W powyższym kontekście zauważyć należy, że wspólne dla ww. postępowań są w szczególności następujące aspekty:

1. W wypowiedzeniach pojawia się zarzut wystąpień publicznych i przekazywania informacji przez związkowców do mediów – co jest oczywistym godzeniem w prawa obywatelskie i związkowe.
2. Oparcie wypowiedzeń z pracy na nieprecyzyjnych i dających pole do nadinterpretacji czy też swobodnej oceny kryteriach etyki (na tej podstawie można postawić zarzuty każdemu pracownikowi).
3. Brak w wypowiedzeniach potwierdzeń stawianych zarzutów w postaci wyników postępowań dyscyplinarnych czy orzeczeń sądów, zatem zarzuty oparte są na

pomówieniach lub subiektywnych ocenach osób, którym krytyka związkowców przeszkadza i których ta krytyka dotyczy.

4. Zarzut krytyki władz zwierzchnich (co jest absurdalne, gdyż zadaniem związków zawodowych jest wyrażanie opinii, nawet jeśli są krytyczne).
5. Brak udokumentowanego jak wyżej "ciężkiego naruszenia prawa" mogącego dawać podstawy do zwolnienia z pracy/służby – przy czym należy zauważyć, że określenie „ciężkie naruszenie obowiązków” jest pojęciem niedookreślonym, a więc możliwe jest nadużywanie tego stwierdzenia – co też w tych przypadkach ma niewątpliwie miejsce.
6. Dowolność interpretacji (nie udokumentowaną, wkraczającą w sferę wolności słowa i wolności związkowych) tego, czym jest w istocie ciężkie naruszenie prawa czy zasad etyki.
7. Całkowite przyzwolenie władz zwierzchnich (kierownictwa Ministerstwa Finansów) na takie (bezprawne w przypadku osób chronionych) działania i powtarzające się twierdzenia ze strony osób nadzorujących służby podległe Ministrowi Finansów, że w swoich poczynaniach kierownicy jednostek są całkowicie suwerenni i niezależni (co nie jest prawdą, gdyż wszelka niesubordynacja czy działania wbrew woli Ministerstwa Finansów spotykają się zazwyczaj z sankcjami w postaci odwołania ze stanowiska kierownika jednostek – inaczej mówiąc żaden kierownik jednostki nie pozwoli sobie na jakiegokolwiek posunięcia wbrew linii akceptowanej przez przełożonych).
8. Kierowanie wniosków o rozwiązanie stosunku pracy lub wniosków o postępowania dyscyplinarne w stosunku do działaczy związkowych szczebla ponadzakładowego, a więc działaczy znanych nie tylko w danym zakładzie pracy, ale również na szczeblu krajowym oraz do działaczy związkowych wykazujących ponadprzeciętną aktywność w pracy związkowej.
9. Ignorowanie ustawowo gwarantowanej ochrony działaczy związkowych, co już na wstępie czyni – w ostatecznym rozstrzygnięciu sądów pracy – nieskuteczność działań pracodawców, ale jednocześnie prowadzi do pozbycia się na pewien okres z zakładu pracy aktywnego związkowca (tak jakby założono, że nieistotne są koszty postępowania, nieistotne jest naruszanie prawa przez pracodawców, a chodzi o gremialne zastraszenie i z jakichś powodów jednoczesne zaangażowanie aktywnych działaczy związkowych w procedury sądowe).
10. Czas wystąpienia przeciwko działaczom związkowym (wypowiedzenia nastąpiły prawie w tym samym czasie, co jest wydarzeniem bez precedensu w dotychczasowej historii resortu – pomijając oczywiście przypadki stanu wojennego czy okresu PRL, gdzie wszelka działalność sprzeczna z „linią partii” zawsze spotykała się z represjami).
11. Stosowanie tych przepisów prawa, które powodują w efekcie natychmiastowe zwolnienie działaczy związkowych i natychmiastowe pozbawianie ich środków na utrzymanie (brak odpraw dla zwalnianego pracownika).

Powyższe okoliczności jasno i wyraźnie potwierdzają, iż jest to działanie zamierzone, planowane i noszące charakter zmyślenia w celu utrudnienia czy wręcz uniemożliwienia działalności związkowej prowadzonej zgodnie z ustawą o związkach zawodowych, usunięcia struktur związkowych z resortu finansów oraz zastraszenia wszystkich tych, którzy mogliby krytycznie oceniać posunięcia przełożonych.

Poniżej prezentujemy przypadki szykanowania związkowców, przy czym poza opisami poszczególnych spraw do niniejszego pisma załączamy odpowiednie dokumenty.

A. Urząd Kontroli Skarbowej w Warszawie.

Rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z Panem Tomaszem Ludwińskim – Przewodniczącym Rady Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych NSZZ „Solidarność”, Przewodniczącym Organizacji Międzyzakładowej Pracowników Skarbowych, członkiem Zespołu doraźnego Trójstronnej Komisji ds. administracji samorządowej oraz służby cywilnej. Okoliczności wskazują, że zwolnienie z pracy stanowi represję za działalność związkową, w szczególności w zakresie wypowiedzi do mediów, piętnowanie patologii i prowadzenia działalności informacyjnej na temat nieprawidłowości w resorcie finansów oraz Urzędzie Kontroli Skarbowej w Warszawie. Pan Tomasz Ludwiński podlegał ochronie stosunku pracy wynikającej z ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych oraz ustawy dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy, a od kilku miesięcy nie świadczył pracy dla urzędu, lecz w pełnym etacie oddelegowany był do pracy związkowej. Zarzuty postawione T. Ludwińskiemu nie zostały podparte wiarygodnymi dowodami, a uzasadnienie rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z T. Ludwińskim wskazuje wyraźnie, że jest to odwet za działalność związkową (niekorzystne działania wobec T. Ludwińskiego czynione były także wcześniej – na przykład dwa lata temu zmieniono (mimo braku zgody związków zawodowych) miejsce pracy T. Ludwińskiego (komórkę organizacyjną), przez co znacznie obniżyły się dochody pracownika). Zarzuty naruszenia obowiązków pracowniczych postawiono bez przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w trybie ustawy o służbie cywilnej.

B. Urząd Kontroli Skarbowej w Rzeszowie.

Rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z Panem Jackiem Cichym. Okoliczności wskazują, że zwolnienie z pracy jest skutkiem działalności związkowej jako Przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność", Członka Rady Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych NSZZ "Solidarność", a także Przewodniczącego Zespołu Rady Sekcji Krajowej ds. kontroli skarbowej. Pan Jacek Cichy podlegał ochronie stosunku pracy wynikającej z ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych. Zarzuty postawione J. Cichemu są tak absurdalne, że nie może być wątpliwości, iż jest to odwet za działalność związkową. Należy wspomnieć, że Pan Jacek Cichy jest mianowanym urzędnikiem Służby Cywilnej, a z rozwiązaniem stosunku pracy tak się spieszo, że wręczono je pracownikowi nie za pośrednictwem poczty, lecz w jego miejscu zamieszkania i w czasie pobytu na zwolnieniu lekarskim. Zarzuty naruszenia obowiązków pracowniczych postawiono bez przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w trybie ustawy o służbie cywilnej.

C. Służba Celna / Izba Celna w Opolu.

Wszczęcie postępowania w celu wydalenia ze służby wobec Pana Sławomira Siwego, Przewodniczącego ZZ Celnicy PL. Okoliczności wskazują, że postępowanie jest skutkiem działalności związkowej, publicznych wypowiedzi dotyczących afer w resorcie finansów, protestu przeciwko dyskryminującej celników reformie emerytalnej.

D. Służba Celna / Izba Celna w Przemyśle.

Prowadzenie postępowania w celu wydalenia ze służby Pana Artura Kaczora Wiceprzewodniczącego ZZ Celnicy PL. Okoliczności wskazują, że postępowanie jest skutkiem działalności związkowej, publicznych wypowiedzi i powiadamianie organów ścigania o nieprawidłowościach w przemyskiej Izbie Celnej.

E. Służba Celna / Izba Celna w Łodzi.

Prowadzenie postępowania w celu wydalenia ze służby Pana Zygmunta Wiśniewskiego – działacza Organizacji NSZZ „Solidarność” wchodzącej w skład Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych. Okoliczności wskazują na celowe szykanowanie za działania na rzecz funkcjonariuszy i pracowników, za krytykę przełożonych w kwestiach bezpieczeństwa i higieny pracy, do której Pan Wiśniewski miał nie tylko prawo, ale wręcz obowiązek, gdyż pełni funkcję Społecznego Inspektora Pracy. Zastosowano wybieg, tj. niezgodnie z prawem i stanem faktycznym – przepis art. 105 pkt 9 ustawy o Służbie Celnej, wbrew zapisowi art 105 pkt 5 tejże ustawy. Pan Zygmunt Wiśniewski podlega ochronie stosunku pracy wynikającej z ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych oraz ustawy dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy

F. Urząd Skarbowy w Koninie

Pan Andrzej Pluciński, wieloletni pracownik Urzędu Skarbowego w Koninie, przewodniczący komisji zakładowej NSZZ „Solidarność” przy tym urzędzie, przewodniczący Międzyregionalnej Sekcji Pracowników Skarbowych NSZZ „Solidarność” woj. wielkopolskiego i członek Zespołu Egzekucyjnego Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych NSZZ „Solidarność”, od długiego czasu jest szykanowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Koninie Tomasza Szafoniego. Mobbing wobec A. Plucińskiego przejawia się np. wydaniem polecenia przez naczelnika Szafoniego w listopadzie 2009 r. wszczęcia postępowania wyjaśniającego wobec niego, a potem skierowaniem w lutym 2010 r. wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego pod dość absurdalnym powodem i żądaniem zastosowania kary wydalenia z pracy w urzędzie. Wnioskowanie o zastosowanie najwyższej możliwej kary dla pracownika, który zawsze miał pozytywne opinie, nie naruszył obowiązków członka korpusu służby cywilnej – na podstawie naciąganych mocno zarzutów rzekomego złamania prawa wyglądać może w zasadzie na próbę zemsty za to, że Pluciński ośmielił się wnieść pozew do sądu pracy o uznanie wypowiedzenia zmieniającego mu warunki pracy za bezskuteczne. Naczelnik konińskiego urzędu skarbowego zlekceważył przepisy ustawy o związkach zawodowych i dokonał zmiany warunków pracy nawet nie pytając związków o zgodę. Ostatecznie A.Pluciński wygrał sprawy w sądzie (orzeczenie prawomocne – Sąd Najwyższy). Nadmienić jednak należy, że nie wyciągnięto żadnych konsekwencji w stosunku do naczelnika Urzędu Skarbowego w Koninie, który od wielu lat szykanuje związkowca (co potwierdził SN), córka naczelnika Tomasza Szafoni ostatnio otrzymała awans w Departamencie Administracji Podatkowej w Ministerstwie Finansów. Dodajmy: departamencie, który odpowiedzialny jest za nadzór nad urzędami skarbowymi...

G. Urząd Skarbowy Kraków Nowa Huta

W lutym bieżącego roku Komisja Zakładowa NSZZ Solidarność przy Urzędzie Skarbowym Kraków – Nowa Huta, której przewodniczącym jest Andrzej Moskał – Zastępca Przewodniczącego Rady Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych NSZZ „Solidarność” wzięła udział w ogólnopolskiej akcji Związku zbierania podpisów pod wnioskiem o przeprowadzenie referendum w sprawie wieku emerytalnego. W ramach tej akcji na drzwiach prowadzących do jednego z bocznych korytarzy wywieszono standardowy plakat informacyjny.

W wyniku przekazanego donosu, który do Ministerstwa Finansów wpłynął 14 marca 2012 roku, zostało podjętych szereg działań o charakterze antyzwiązkowym.

W pierwszej kolejności 20 marca 2012 roku został odwołany dotychczasowy Naczelnik Urzędu.

Po wymianie korespondencji w okresie 2-3 kwietnia 2012 roku pomiędzy Urzędem Skarbowym Kraków Nowa Huta, Izłą Skarbową w Krakowie i Ministerstwem Finansów 16 kwietnia 2012 roku p.o. Naczelnika Urzędu Skarbowego Kraków Nowa Huta polecił wsząć postępowanie wyjaśniające „w sprawie domniemanego naruszenia w tut. Urzędzie Skarbowym, zasad etyki korpusu służby cywilnej, poprzez wywieszenie przez pracowników tut. Urzędu – będących członkami NSZZ Solidarność – plakatów nawołujących do udziału w referendum w sprawie przedłużenia wieku emerytalnego.”

W ramach tego postępowania 18 kwietnia 2012 r. został przesłuchany w charakterze świadka Przewodniczący Komisji Zakładowej Andrzej Moskal. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fakt, że postępowanie toczyło się w oparciu o kodeks postępowania karnego, a nie zgodnie z ustawą o służbie cywilnej.

Mimo powołania w trakcie przesłuchania artykułów 1 ust. 2, art. 3, art. 7 ust. 1, art. 19 ust. 1 i art. 35 ust. 1 tej ustawy o związkach zawodowych, 26 kwietnia 2012 roku zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające, 29 maja 2012 roku odbyło się przesłuchanie, w wyniku którego, wobec nie wykrycia sprawców zdarzenia, postępowanie zostało umorzone. Sam jednak fakt jego prowadzenia w tej sprawie jest symptomatyczny i wpisuje się w akcję szykanowania związkowców w resorcie finansów.

Nadmienić także należy, że działania Ministerstwa Finansów skierowane przeciwko związkom zawodowym trwają już od dłuższego czasu. Można tu wymienić między innymi:

H. Przeprowadzanie kontroli wewnętrznych dotyczących członków związków zawodowych.

Pracownicy kontroli wewnętrznej Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie przeprowadzali postępowania wyjaśniające dotyczące Tomasza Ludwińskiego w związku z napływającymi do Ministerstwa Finansów i UKS Warszawa anonimami dotyczącymi domniemych nieprawidłowości w pracy T. Ludwińskiego.

Postępowania te nie przybierały formy oficjalnie prowadzonych postępowań – nie było oficjalnego wszczęcia postępowania, a wnioski z tych postępowań nigdy nie zostały przedstawione osobom, których te postępowania dotyczyły. W ramach przeprowadzanych czynności zbierano oświadczenia pracowników na różne okoliczności – również dotyczące spraw rodzinnych, a także przeprowadzano przesłuchania pracowników. Wiadomo też jest, że pracownicy wywiadu skarbowego z UKS Warszawa zbierali dane dotyczące posiadanego majątku przez Tomasza Ludwińskiego.

Nie wiadomo, jaki był cel tych działań i jakie wnioski zostały wyciągnięte po ich zakończeniu.

W tej sprawie wystosowane zostało przez Radę Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych pismo do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej w Warszawie (SK/4/2008) z wnioskiem o ustosunkowanie się do zarzutów, że takie postępowania prowadzone są bez podstawy prawnej, a nawet wbrew prawu.

Wystosowane zostało także pismo przez Społecznego Zakładowego Inspektora Pracy w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Warszawie (Tomasz Ludwiński) do Dyrektora tego Urzędu z wnioskiem o wyjaśnienie sprawy. Odpowiedzi nie uzyskano.

Zamiast udzielić odpowiedzi na zadane pytania i przesłać żądane materiały dotyczące prowadzonych kontroli wewnętrznych i niejasnych procedur w tym zakresie, w związku z pismem RSK Ministerstwo Finansów wystosowało pismo do Sekretariatu Służb Publicznych z zapytaniem, czy Tomasz Ludwiński jest upoważniony do występowania z takimi pismami do Ministerstwa Finansów...

I. Zbieranie danych imiennych o członkach zarządów organizacji związkowych NSZZ „Solidarność” funkcjonujących w kontroli skarbowej.

8 maja 2009 roku Zastępca Dyrektora Departamentu Kontroli Skarbowej Jan Deliś wystąpił do dyrektorów urzędów kontroli skarbowej z wnioskiem o podanie imion i nazwisk osób będących w zarządach organizacji związkowych funkcjonujących w urzędach.

Takie działania Departamentu Kontroli Skarbowej ocenić należy jako próbę zastraszenia działaczy związkowych, gdyż to od tego departamentu w Ministerstwie Finansów zależne jest powoływanie i odwoływanie inspektorów kontroli skarbowej. Działania takie były także bezprawne, gdyż zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, dane osobowe ujawniające przynależność związkową należą do "szczególnie chronionych" (z oficjalnego stanowiska Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych).

Podkreślić należy jednocześnie, że w odpowiedzi na zarzuty Rady Sekcji Krajowej Ministerstwo Finansów stwierdziło, że „niezrozumiałe jest odczytywanie wniosku Departamentu Kontroli Skarbowej, zmierzającego do usprawnienia kontaktów z organizacjami związkowymi, jak i zagwarantowania ochrony osób sprawujących w nich funkcje, jako ataku na członków związków zawodowych.”. Fakty jednak są takie, że do jakichkolwiek działań czy zdarzeń inicjowanych przez Departament Kontroli Skarbowej „zmierzających do usprawnienia kontaktów z organizacjami związkowymi, jak i zagwarantowania ochrony osób sprawujących w nich funkcje” nigdy nie doszło – chyba, że za takie uznać zwolnienie z pracy w trybie natychmiastowym posiadającego ochronę związkową Przewodniczącego Organizacji Związkowej działającej w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Warszawie – Tomasza Ludwińskiego, czy też zwolnienie w takim samym trybie Przewodniczącego Organizacji Związkowej działającej w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Rzeszowie – Jacka Cichego.

J. Likwidacja miejsc pracy w kontroli skarbowej w Radomiu.

Przewodniczący Rady Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych zatrudniony był w wydziale radomskim Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie. Nie ulega wątpliwości, że działania zakończone likwidacją tej jednostki organizacyjnej to swoista zemsta za działania związkowe Rady Sekcji Krajowej. Świadczą o tym dane dotyczące wyników pracy tego oddziału oraz to, że próby jego likwidacji były podejmowane również w 2009 i 2011 roku), przy czym – jak wynika z zebranych materiałów – nie było żadnych merytorycznych przesłanek do likwidacji wydziału kontroli skarbowej w drugim pod względem liczby mieszkańców mieście województwa mazowieckiego (pozostawiono wydziały zamiejscowe kontroli skarbowej w wielu ośrodkach w Polsce, gdzie liczba mieszkańców jest wielokrotnie mniejsza) – na przykład ustalenia w:

- OZ Kalisz (UKS Poznań) – 253.265 złotych (86,1% ustaleń w stosunku do Radomia),
- OZ Piła (UKS Poznań) – 249.304 złotych (84,8% ustaleń w stosunku do Radomia),
- OZ Wałbrzych (UKS Wrocław) – 180.946 złotych (61,5% ustaleń w stosunku do Radomia),
- OZ Jasło (UKS Rzeszów) – 57.102 złotych (19,4% ustaleń w stosunku do Radomia),
- OZ Nowy Sącz (UKS Kraków) – 90.700 złotych (30,9% ustaleń w stosunku do Radomia),
- OZ Tarnów (UKS Kraków) – 124,183 złotych (42,2% ustaleń w stosunku do Radomia).

Starania związków zawodowych o odstąpienie od likwidacji Wydziału spotkały się z represją w postaci zwolnienia Tomasza Ludwińskiego, Przewodniczącego Organizacji

Związkowej działającej w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Warszawie z pracy (mimo posiadania przez niego ochrony wynikającej z ustawy o związkach zawodowych i społecznej inspekcji pracy).

Przypadków szykanowania działaczy związkowych, ale niższego, zakładowego szczebla, było więcej i miały one miejsce w: Drugim Urzędzie Skarbowym w Radomiu, Urzędzie Skarbowym Warszawa Wawer, Urzędzie Skarbowym w Zduńskiej Woli, Urzędzie Skarbowym w Gryficach, Urzędzie Skarbowym we Wrześni. **Ministerstwo Finansów nie wyciągnęło żadnych konsekwencji służbowych w stosunku do naruszających prawo kierowników jednostek nawet w tych przypadkach, gdy potwierdziły to w ostatecznych orzeczeniach sądy.**

O POWYŻSZYCH PRZYPADKACH, INFORMOWANY BYŁ PREZES RADY MINISTRÓW ORAZ MINISTER FINANSÓW, PRZY CZYM – WOBEK BRAKU REAKCJI, JAK WIDAĆ OBECNIE – POZAPRAWNE KROKI W RESORCIE FINANSÓW NASILIŁY SIĘ I PRZYBRAŁY JUŻ FORMĘ DZIAŁAŃ SYSTEMATYCZNYCH ORAZ ZORGANIZOWANYCH, A NA CELU ZNALAZŁY SIĘ ORGANIZACJE O ZASIĘGU OGÓLNOPOLSKIM.

CZY POTRZEBA KOLEJNYCH OSÓB, KTÓRE PODPALĄ SIĘ POD URZĘDEM RADY MINISTRÓW (jak to uczynił pan Andrzej Żydek, pracownik Urzędu Skarbowego w Warszawie-Praga), ABY KTOŚ ZAREAGOWAŁ NA OCZYWISTE NARUSZANIE KONSTYTUCJI, PRAW OBYWATELSKICH I SZYKANOWANIE OBYWATELI (ZWIĄZKOWCÓW) PRZEZ AGENDĘ RZĄDOWĄ?

Już informowaliśmy Rzecznika Prawa Obywatelskich (dalej „RPO” lub „Rzecznik”) w piśmie SK/300/2012 z 6 sierpnia 2012 roku, że w resorcie finansów dochodzi do naruszania konstytucyjnych praw obywateli, naruszane jest prawo, a działacze związkowi są za legalnie prowadzoną działalność dyskryminowani i szykanowani.

Z niezrozumiałych przyczyn (pismo znak RPO-709997-111/1 2/JP z 23 sierpnia 2012 roku) RPO nie podjął żadnych czynności w sprawie, natomiast w odpowiedzi przekazano nam jedynie standardowe w treści pismo, według którego Rzecznik Praw Obywatelskich *nie zastępuje ani nie działa obok organów wymiaru sprawiedliwości, w związku z czym nie może rozpatrywać spraw, które należą do kognicji sądów pracy* (podobne odpowiedzi wysyłane były także dla innych podmiotów interweniujących w sprawie naruszania praw związkowych w resorcie finansów).

Stanowisko RPO jest nie do przyjęcia, gdyż jest sprzeczne z powinnościami, jakie nałożone są na Rzecznika. Co więcej – zgoda na przyjęcie zaprezentowanej w piśmie interpretacji oznaczałoby także, że Rzecznik nie może zajmować się *de facto* żadnymi innymi sprawami, gdyż do właściwości sądów należą lub mogą być przedmiotem ich zainteresowania wszystkie inne sprawy leżące przecież w zakresie zainteresowania RPO.

Stanowisko osoby odpowiadającej z upoważnienia RPO jest także nie do przyjęcia z innego powodu. Odmówiono zajęcia się sprawą mimo przyznania, że ochrona trwałości stosunku pracy działacza związkowego jest istotnym elementem konstytucyjnego systemu wartości i praw obywatelskich i mimo powzięcia informacji, że do naruszenia tych wartości i praw dochodzi, a RPO ma z pewnością również inne sygnały, że takie działania stają się już w resorcie finansów normą. („*Ochrona trwałości stosunku pracy działacza związkowego wynika z art. 32 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79. poz. 854 ze zm.). Celem art. 32 wyżej wymienionej ustawy jest wspieranie i ochrona wolności związkowej poprzez gwarancje trwałości stosunku pracy pracowników prowadzących działalność związkową. Zapewnia on ochronę przed*

zwolnieniem z pracy imiennie wskazanym członkom zarządu związku zawodowego, innym wskazanym przez związek pracownikom oraz członkom komitetu założycielskiego związku zawodowego. Sprowadza się ona do tego, że pracodawca nie ma możliwości wypowiedzenia ani rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem podlegającym ochronie bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej.”).

Jak wynika z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych, a każdy ma prawo wystąpienia, na zasadach określonych w ustawie, do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o pomoc w ochronie swoich wolności lub praw naruszonych przez organy władzy publicznej.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich w sprawach o ochronę wolności i praw człowieka i obywatela Rzecznik bada, czy wskutek działania lub zaniechania organów, organizacji i instytucji, obowiązanych do przestrzegania i realizacji tych wolności i praw, nie nastąpiło naruszenie prawa, a także zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej. Rzecznik wykonuje także funkcje organu wizytującego do spraw zapobiegania torturom i innemu okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (zgodnie z Konwencją w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 r. jako poniżające traktowanie uważa się także działanie funkcjonariusza publicznego mające na celu wywieranie nacisku na osobę, zastraszanie w jakimkolwiek celu – z czym mamy w przypadku szykanowania związków zawodowych w resorcie finansów do czynienia).

W preambule do Konstytucji RP napisano między innymi:

"(...) ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot".

Rolę dialogu między partnerami społecznymi potwierdza art. 20 Konstytucji, który wymienia go jako jeden z fundamentów naszego ustroju gospodarczego („Społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej”).

Swobodę tworzenia i działania organizacji partnerów społecznych, w tym związków zawodowych, gwarantuje art. 12 Konstytucji: („Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji”). Zakres wolności zrzeszania się określa z kolei art. 59 Konstytucji RP, który przyznaje związkom zawodowym prawo do rokowań (również w celu rozwiązania sporów zbiorowych) oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień. Przyznaje również związkom zawodowym prawo do protestów (ust. 1: „Zapewnia się wolność zrzeszania się w związkach zawodowych, organizacjach społeczno-zawodowych rolników oraz w organizacjach pracodawców”; ust. 2: „Związki zawodowe oraz pracodawcy i ich organizacje mają prawo do rokowań, w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych, oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień.”; ust. 3: Związkom

zawodowym przysługuje prawo do organizowania strajków pracowniczych i innych form protestu w granicach określonych w ustawie.”; ust. 4: „Zakres wolności zrzeszania się w związkach zawodowych i organizacjach pracodawców oraz innych wolności związkowych może podlegać tylko takim ograniczeniom ustawowym, jakie są dopuszczalne przez wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe.”).

Powyższe powoduje, że Rzecznik Praw Obywatelskich nie powinien uchylać się od podjęcia działań w niniejszej sprawie, przy czym oczekujemy, że działania te nie będą polegały jedynie na uzyskaniu odpowiedzi od Ministra Finansów, że nie jest naruszane prawo, lecz Rzecznik podejmie rzeczywiste działania w celu zapobieżenia dalszemu naruszaniu praw konstytucyjnych.

Podkreślić należy w tym kontekście, że RPO może samodzielnie prowadzić postępowanie oraz badać każdą sprawę samodzielnie i w związku z tym za niezasadne i niecelowe uznać należy – jak to do tej pory bywało – ograniczenie się jedynie do skierowania pisma do Ministra Finansów w sprawie naruszania praw obywatelskich (jakiej odpowiedzi należy się spodziewać od osoby, która jest faktycznie sprawcą czynu nagannego?). Tego typu wyjaśnianie spraw niczego nie wyjaśni i oznaczać będzie faktycznie przyzwolenie RPO na dalsze działania w resorcie finansów mające znamiona szykanowania za działalność związkową, dyskryminacji i poniżania związkowców (obywateli).

Zakończyły się obchody 32. rocznicy NSZZ „Solidarność” i podpisania Porozumień Sierpniowych. Pierwszym z 21 historycznych postulatów Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego z 17 sierpnia 1980, był postulat:

„Akceptacja niezależnych od partii i pracodawców wolnych związków zawodowych, wynikająca z ratyfikowanej przez PRL Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowych.”

Warto o tym pamiętać dzisiaj, w kontekście omawianych wyżej spraw i przywołać art. 3 . Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych :

„1. Organizacje pracowników i pracodawców mają prawo opracowywania swych statutów i regulaminów wewnętrznych, swobodnego wybierania swych przedstawicieli, powoływania swego zarządu, działalności oraz układania swego programu działania.

2. Władze publiczne powinny powstrzymać się od wszelkiej interwencji, która by ograniczała to prawo lub przeszkadzała w jego wykonywaniu zgodnie z prawem.”

oraz art. 5 Konwencji Nr 151 MOP dotyczącej ochrony prawa organizowania się i procedury określania warunków zatrudnienia w służbie publicznej:

„1. Organizacje pracowników publicznych będą korzystać z całkowitej niezależności od władz publicznych.

2. Organizacje pracowników publicznych będą korzystać z odpowiedniej ochrony przed wszelkimi aktami ingerencji władz publicznych w zakresie tworzenia tych organizacji, ich działalności lub ich zarządu. ”

W tych okolicznościach uważamy za zasadne niezwłoczne zajęcie się przez Rzecznika Praw Obywatelskich problemem naruszania w resorcie finansów konstytucyjnych praw do działalności związkowej i szykanowania za taką działalność. Działania, które opisujemy, podejmowane są w jednym czasie, w jednym resorcie i mają cechy wspólne tak oczywiste, że trudno mówić o przypadku...

Z tych też względów wnosimy o zbadanie:

1. Czy organy państwowe w resorcie finansów publicznych nie ingerują w działanie niezależnych związków zawodowych; czy nie utrudnia się działalności wolnego związku zawodowego?
2. Czy działania tych organów nie naruszają Konwencji Nr 151 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej ochrony prawa organizowania się i procedury określania warunków zatrudnienia w służbie publicznej, przyjętej w Genewie 27 czerwca 1978 roku?
3. Czy ustawa z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych jest naruszana przez organy państwowe w resorcie finansów publicznych (w tym w szczególności: art. 3, art. 4, art. 7, art. 19 ust. 4, art. 23 oraz art. 32 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych w zakresie właściwości tych przepisów)?
4. Czy zarzuty przedstawiane związkowcom dotyczą naruszenia obowiązków służbowych wskazanych w ustawach?
5. Czy zarzuty pozostają w związku z pracą / służbą i wykonywanymi obowiązkami służbowymi?
6. Czy Minister Finansów w sposób wystarczający prowadzi nadzór nad podległymi jednostkami, czy reaguje na zgłaszane przypadki ograniczania działalności związkowej, czy je toleruje – a może nawet inicjuje i akceptuje?
7. Czy art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej narusza Konstytucję z uwagi na możliwość zwalniania z pracy inspektorów kontroli skarbowej w trybie natychmiastowym bez prowadzenia jakichkolwiek postępowań wyjaśniających czy prawomocnych wyroków sądowych albo orzeczeń komisji dyscyplinarnych?

Do pisma dołączamy informacje prasowe i komunikaty w w/w sprawach (numeracja załączników do wersji elektronicznej):

1. Informacja o zamiarze zwolnienia T.Ludwińskiego (zał. A1)
2. Brak zgody OM na zwolnienie T.Ludwińskiego (zał. A2),
3. Tygodnik Solidarność - Nr 33 (1242) 10 sierpnia 2012 „Zwolniony za dociekliwość” (zał. A3),
4. Tygodnik Solidarność - Nr 35 (1244) 24 sierpnia 2012 „Znaleźli pretekst” (zał. B1),
5. Dokumenty inne ws. J. Cichego (zał. B2),
6. Komunikat Zarządu ZZ Celnicy PL z dnia 22 sierpnia 2012 roku (zał. C1),
7. Oświadczenie NSZZ „Solidarność” z dnia 28 lipca 2012 roku (zał. C2),
8. PAP – 26 lipca 2012 – „Rząd walczy ze związkowcami” (zał. C3),
9. Super Nowości - 9 lipca 2012 – „Związkowy działacz niewygodny dla kadry kierowniczej Izby Celnej?” (zał. D1),
10. Wiśniewski stanowisko (zał. E1),
11. Andrzej Pluciński –wyrok i kalendarium zdarzeń (zał. F1),
12. Andrzej Moskal – plakat (zał. G1),
13. Kontrole działaczy związkowych (zał. H1),
14. Zbieranie danych o ZZ (zał. I1),
15. Likwidacja WZ Radom (zał. J1),
16. Rząd walczy ze związkowcami (zał. X1),
17. Inne dotyczące naruszania prawa (zał. X2),
18. Środki represyjne w stosunku do naruszających prawo kierowników jednostek (zał. X3).

Zobowiązujemy się jednocześnie do przekazanie wszelkich wyjaśnień oraz dostępnych nam dokumentów innych dokumentów (poza wymienionymi wyżej posiadamy także inne potwierdzających stawiany wniosek, że w resorcie finansów naruszanie prawa jest tolerowane, a związkowcy szykanowani).

<p>Artur Ciesielski Wiceprzewodniczący Rady Sekcji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Skarbowych Przewodniczący NSZZ „Solidarność” Pracowników Izby Celnej w Warszawie</p> 	<p>ZOZ NSZZ Solidarność SŁUŻBY CYWILNEJ RP PRZY IZBIE CELNEJ W KATOWICACH PRZEWODNICZĄCY Janusz Nędzi</p> 	<p>Komisa Zakładowa NSZZ Solidarność przy Izbie Celnej we Wrocławiu PRZEWODNICZĄCY Czesław Górski</p>
Adresy do korespondencji:		
<p>26-600 RADOM ul. Struga 60 arturciesielski@o2.pl</p>	<p>40-851 KATOWICE ul. Żelazna 9 janusz.nedzi@kat.mofnet.gov.pl</p>	<p>58-306 WAŁBRZYCH Ul. Ogrodowa 15 solid@home.pl</p>

Do wiadomości :

- Prezydent RP – (listy@prezydent.pl),
- Prezes Rady Ministrów (kontakt@kprm.gov.pl),
- Szef Służby Cywilnej (sbrodzinski@kprm.gov.pl),
- Rzecznik Prasowy NSZZ „Solidarność”, (rzecznik@solidarnosc.org.pl),
- Fundacja im. Stefana Batorego (batory@batory.org.pl),
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka, (hfhr@hfhrpol.waw.pl)
- Parlamentarzyści,
- Polska Agencja Prasowa (newsroom@pap.pl),
- Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, (przewodn@solidarnosc.org.pl)
- Rada Służby Cywilnej.